



Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa Inwestująca w Obszary Wiejskie.  
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi



## Warsztaty dla grantobiorców

1



### Program warsztatów

- Omówienie projektu grantowego, który będzie realizowany przez LGD w ramach LSR.
- Zasady sporządzania przez Grantobiorców dokumentów aplikacyjnych związanych z powierzeniem grantu – wypełnienie wniosku o powierzenie grantu, formułowanie celu zadania, odniesienie się do celów LSR i projektu.
- Zapewnienie kompletności wniosków w zależności od formy prawnej beneficjenta oraz zakresu rzeczowego zadania.
- Lokalne kryteria wyboru grantobiorców – analiza możliwości uzyskania punktów w ramach poszczególnych kryteriów. Zmiana przyjętych założeń – zmiana umowy o powierzenie grantu – warunki brzegowe. Proces akceptacji zmian.
- Dokumentowanie kryteriów dostępu.
- Prawidłowe zaplanowanie kosztów stanowiących podstawę do wycieszenia kwoty grantu. Analiza na przykładach.
- Zobowiązania wynikające z umowy o powierzenie grantu – weryfikacja założeń projektu na etapie rozliczenia zadania.



2



- Wymogi związane z dokumentowaniem racjonalności kosztów –oferty / kosztorysy.
- Wymogi związane z tworzeniem regulaminów konkursów / programów wydarzeń.
- Grupa docelowa odbiorców (potencjalni uczestnicy, liczba) oraz zasady uczestnictwa (ogólna dostępność, zasady rekrutacji, kryteria selekcji w przypadku ograniczonej dostępności)
- Rodzaj materiałów związanych z przygotowaniem, promocją oraz realizacją, np.: zaproszenia, plakaty, ogłoszenia, reklamy, materiały szkoleniowe, prezentacje, regulamin konkursu lub zasady przyznawania nagród.
- Niezbędne zaplecze techniczno-organizacyjne.
- Prawo dysponowania wizerunkiem, znakami graficznymi i towarowymi Grantobiorców.
- Podsumowanie szkolenia.

3

3

## Beneficjenci

- **Osoby fizyczne** – pełnoletni obywatele państwa członkowskiego UE,
  - mający miejsce zamieszkania na obszarze wiejskim objętym LSR (w przypadku gdy osoba fizyczna nie wykonuje działalności gospodarczej, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 584, z późn. zm.) albo
  - mający miejsce oznaczone adresem, pod którym wykonuje działalność gospodarczą, wpisanym do CEIDG, znajduje się na obszarze wiejskim objętym LSR (w przypadku gdy osoba fizyczna wykonuje działalność gospodarczą, do której stosuje się przepisy ww. ustawy o swobodzie działalności gospodarczej).
- **Osoby prawne**, z wyłączeniem województwa, jeżeli siedziba tej osoby lub jej oddziału znajduje się na obszarze wiejskim objętym LSR (m.in. kółka rolnicze, JST z wyłączeniem województw, ich związki bądź ich jednostki organizacyjne, organizacje pozarządowe, spółdzielnie, kościoły, związki wyznaniowe)
- **Jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej**, którym ustawy przyznają zdolność prawną, jeżeli siedziba tej jednostki lub jej oddziału znajduje się na obszarze wiejskim objętym LSR.

4

4

## Grantobiorca

Jeśli Grantobiorcą jest osoba fizyczna:

- Miejsce zamieszkania osoby fizycznej znajduje się na obszarze wiejskim objętym LSR
- Grantobiorca jest obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej
- Grantobiorca jest pełnoletni

Jeśli Grantobiorcą jest osoba prawna

- Siedziba / oddział osoby prawnej, znajduje się na obszarze wiejskim objętym LSR (nie dotyczy gmin),

Ww. wymóg dot. siedziby nie dotyczy Grantobiorcy, który zgodnie ze swoim statutem w ramach swojej struktury organizacyjnej powołał jednostki organizacyjne, takie jak sekcje lub koła, jeżeli obszar działalności Grantobiorcy i jego jednostki organizacyjnej pokrywa się z obszarem wiejskim objętym LSR, a realizacja zadania, na które jest udzielany grant, jest związana z przedmiotem działalności danej jednostki organizacyjnej.)

5

5

## Grantobiorca c.d.

Grantobiorcą jest inny podmiot niż Województwo

Jeśli Grantobiorcą jest jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną

Siedziba / oddział jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną, znajduje się na obszarze wiejskim objętym LSR

Grantobiorca, realizujący zadanie w ramach projektu grantowego **nie wykonuje działalności gospodarczej** (wyjątek stanowi Grantobiorca, który zgodnie ze swoim statutem w ramach swojej struktury organizacyjnej powołał jednostki organizacyjne, takie jak sekcje lub koła). Może on wykonywać działalność gospodarczą, jeżeli realizacja zadania, na które jest udzielany grant, nie jest związana z przedmiotem tej działalności ale jest związana z przedmiotem działalności danej jednostki organizacyjnej Grantobiorcy.

6

6



## Warunki kwalifikowalności (1)

1) koszty kwalifikowalne operacji nie są współfinansowane z innych środków publicznych;

Wyjątek: operacja realizowana przez JSFP lub organizację pozarządową w rozumieniu art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016 r. poz. 1817 i 1948 oraz z 2017 r. poz. 60 i 573), zwaną dalej „organizacją pozarządową” w zakresie, w jakim nie jest to sprzeczne z art. 59 ust. 8 rozporządzenia nr 1305/2013 (*Wydatki współfinansowane przez EFRROW nie są współfinansowane w drodze wkładu z funduszy strukturalnych, Funduszu Spójności lub jakiegokolwiek innego unijnego instrumentu finansowego*);

7

7



## Warunki kwalifikowalności (2)

2) operacja będzie realizowana nie więcej niż w 2 etapach, a wykonanie zakresu rzeczowego zgodnie z ZRF, w tym poniesienie przez beneficjenta kosztów kwalifikowalnych operacji oraz złożenie wniosku o płatność końcową wypłacaną po zrealizowaniu całej operacji, nastąpi w terminie 2 lat od dnia zawarcia umowy, lecz nie później niż do dnia 31 grudnia 2022 r.;

3) operacja, która obejmuje koszty inwestycyjne, zakłada realizację inwestycji na obszarze wiejskim objętym LSR, chyba że operacja dotyczy inwestycji polegającej na budowie albo przebudowie liniowego obiektu budowlanego, którego odcinek będzie zlokalizowany poza tym obszarem;

8

8



4) inwestycje **trwale związane z nieruchomością** w ramach operacji będą realizowane na nieruchomości będącej własnością lub współwłasnością podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy lub podmiot ten posiada prawo do dysponowania nieruchomością na cele określone we wniosku o przyznanie pomocy co najmniej przez okres realizacji operacji oraz okres podlegania zobowiązaniu do zapewnienia trwałości operacji zgodnie z art. 71 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 (**nie dot. LGD w projekcie grantowym ale dot. Grantobiorcy**)

5) operacja jest uzasadniona ekonomicznie i będzie realizowana zgodnie z biznesplanem (**nie dotyczy LGD w projekcie grantowym**);

6) minimalna całkowita wartość operacji wynosi nie mniej niż 50 tys. złotych;

7) podmiot ubiegający się o wsparcie:

- a) posiada doświadczenie w realizacji projektów o charakterze podobnym do operacji, którą zamierza realizować, lub
- b) posiada zasoby odpowiednie do przedmiotu operacji, którą zamierza realizować, lub
- c) posiada kwalifikacje odpowiednie do przedmiotu operacji, którą zamierza realizować, jeżeli jest osobą fizyczną, lub
- d) wykonuje działalność odpowiednią do przedmiotu operacji, którą zamierza realizować;

(**nie dot. LGD w projekcie grantowym ale dot. Grantobiorcy**)

## Warunki kwalifikowalności (6)

8) realizacja operacji nie jest możliwa bez udziału środków publicznych.

9) została wydana ostateczna decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach, jeżeli jej wydanie jest wymagane przepisami odrębnymi

10) W przypadku gdy wysokość kosztów kwalifikowalnych w zakresie danego zadania ujętego w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji przekracza wartość rynkową tych kosztów ustaloną w wyniku oceny ich racjonalności, przy ustalaniu wysokości pomocy uwzględnia się wartość rynkową tych kosztów.

11) Do kosztów kwalifikowalnych nie zalicza się kosztów inwestycji polegającej na budowie albo przebudowie liniowych obiektów budowlanych w części dotyczącej realizacji odcinków zlokalizowanych poza obszarem wiejskim objętym LSR.

**Wyboru Grantobiorców LGD dokonuje po analizie poszczególnych wniosków o powierzenie grantów i zadań określonych w tych wnioskach w kontekście przyszłej oceny racjonalności dokonywanej przez ZW w stosunku do wniosku o przyznanie pomocy.**

## Warunki kwalifikowalności (7)

1. granty zostaną udzielone grantobiorcom na podstawie umowy o powierzenie grantu, do wysokości limitu, który wynosi 100 tys. złotych na jednego grantobiorcę w ramach projektów grantowych realizowanych przez daną LGD;
2. suma grantów planowanych do udzielenia jednostkom sektora finansów publicznych w ramach danego projektu grantowego nie przekracza 20% kwoty pomocy na ten projekt;
3. każdy grantobiorca spełnia warunki określone w § 3 ust. 1 lub 4 i § 4 ust. 1 pkt 4 i 7 oraz nie wykonuje działalności gospodarczej, z tym że w przypadku grantobiorcy, który zgodnie ze swoim statutem w ramach swojej struktury organizacyjnej powołał jednostki organizacyjne, takie jak sekcje lub koła, pomoc jest przyznawana nawet gdy:
  - warunek określony w § 3 ust. 1 pkt 2 nie jest spełniony, jeżeli obszar działalności grantobiorcy i jego jednostki organizacyjnej pokrywa się z obszarem wiejskim objętym LSR, a realizacja zadania, na które jest udzielany grant, jest związana z przedmiotem działalności danej jednostki organizacyjnej,
  - grantobiorca wykonuje działalność gospodarczą, jeżeli realizacja zadania, na które jest udzielany grant, nie jest związana z przedmiotem tej działalności, ale jest związana z przedmiotem działalności jednostki organizacyjnej grantobiorcy.”;

## Koszty planowane do poniesienia przez grantobiorcę

Koszty które są uzasadnione zakresem operacji, niezbędne do osiągnięcia jej celu oraz racjonalne i obejmują koszty:

- 1) ogólne, o których mowa w art. 45 ust. 2 lit. c rozporządzenia nr 1305/2013, takie jak: honoraria architektów, inżynierów, opłaty za konsultacje, opłaty za doradztwo w zakresie zrównoważenia środowiskowego i gospodarczego, w tym studia wykonalności;
- 2) zakupu robót budowlanych lub usług,
- 3) zakupu lub rozwoju oprogramowania komputerowego oraz zakupu patentów, licencji lub wynagrodzeń za przeniesienie autorskich praw majątkowych lub znaków towarowych,
- 4) najmu lub dzierżawy maszyn, wyposażenia lub nieruchomości,
- 5) zakupu nowych maszyn lub wyposażenia, a w przypadku operacji w zakresie zachowania dziedzictwa lokalnego – również używanych maszyn lub wyposażenia, stanowiących eksponaty,
- 6) zakupu rzeczy innych niż wyżej wymienione, w tym materiałów,
- 7) podatku od towarów i usług (VAT), zgodnie z art. 69 ust. 3 lit. c rozporządzenia nr 1303/2013 (podatek od wartości dodanej (VAT), z wyjątkiem podatku którego nie można odzyskać na mocy prawodawstwa krajowego VAT)

## Kwalifikowalność kosztów a „kwalifikowalność” grantów

Koszty kwalifikowalne podlegają refundacji w pełnej wysokości, jeżeli zostały:

**1) poniesione:**

- a) od dnia, w którym została zawarta umowa, a w przypadku kosztów ogólnych – od 1.01.2014 r.,
- b) zgodnie z przepisami o zamówieniach publicznych, a gdy te przepisy nie mają zastosowania – w wyniku wyboru przez beneficjenta wykonawców poszczególnych zadań ujętych w ZRF z zachowaniem konkurencyjnego trybu ich wyboru określonego w umowie,
- c) w formie rozliczenia pieniężnego, a w przypadku transakcji, której wartość, bez względu na liczbę wynikających z niej płatności, przekracza 1 tys. złotych – w formie rozliczenia bezgotówkowego;

**2) uwzględnione w oddzielnym systemie rachunkowości albo do ich identyfikacji wykorzystano odpowiedni kod rachunkowy, o których mowa w art. 66 ust. 1 lit. c ppkt i rozporządzenia nr 1305/2013.**

**Koszty planowane do poniesienia przez grantobiorcę** mieszczą się w zakresie kosztów, o których mowa w § 17 ust. 1 pkt 1-5 oraz 7-9, i nie są kosztami inwestycji polegającej na budowie albo przebudowie liniowych obiektów budowlanych w części dotyczącej realizacji odcinków zlokalizowanych poza obszarem wiejskim objętym LSR.

13

13

## Kwalifikowalność kosztów JSFP

Kwoty kosztów kwalifikowalnych poniesionych w ramach realizacji operacji przez jednostkę sektora finansów publicznych w wysokości przekraczającej kwotę kosztów kwalifikowalnych określoną w umowie nie uwzględnia się przy ustalaniu wysokości kosztów kwalifikowalnych podlegających refundacji.

**Suma grantów udzielonych jednostkom sektora finansów publicznych w ramach danego projektu grantowego nie może przekroczyć 20% kwoty środków przyznanych na ten projekt.**

14

14

# Dodatkowe warunki dla uzyskania wsparcia

Pomoc na operację w zakresie zachowania dziedzictwa lokalnego albo rozwoju ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej lub rekreacyjnej, lub kulturalnej jest przyznawana, jeżeli operacja służy zaspokajaniu potrzeb społeczności lokalnej.

Pomoc na operację w zakresie promowania obszaru objętego LSR, w tym produktów lub usług lokalnych jest przyznawana, jeżeli operacja:

- 1) służy wspólnej promocji produktów lub usług lokalnych;
- 2) nie dotyczy organizacji wydarzeń cyklicznych, z wyjątkiem wydarzenia inicjującego cykl wydarzeń lub wydarzenia specyficznego dla danej LSR, wskazanych i uzasadnionych w LSR,

*Przez wydarzenie cykliczne rozumie się wydarzenie organizowane więcej niż jeden raz oraz poświęcone przynajmniej w części tej samej tematyce.*

15

15



## Granty:



1) wysokość każdego grantu, jaki ma być udzielony grantobiorcy, nie będzie wyższa niż 80 tys. zł oraz niższa niż 5 tys. zł;



2) w ramach projektu grantowego jest planowane wykonanie co najmniej dwóch zadań służących osiągnięciu celu projektu grantowego, a wartość każdego z tych zadań nie będzie wyższa niż 50 tys. zł oraz niższa niż 5 tys. zł;



3) Intensywność pomocy – do 100%.

## Limity pomocy i intensywność pomocy oraz Granty

16

16



## Ustalenie limitu pomocy

- Przy ustalaniu wysokości środków pozostałych do wykorzystania w ramach limitu, uwzględnia się sumę kwot pomocy wypłaconej na zrealizowane operacje i kwot pomocy przyznanej na operacje, których realizacja nie została jeszcze zakończona.

17

17

## Przekazanie środków Grantobiorcom

LGD przekazuje Grantobiorcom środki finansowe na realizację zadań służących realizacji projektu grantowego, zgodnie z postanowieniami umów o powierzenie grantu, w wysokości i w terminach niezbędnych dla prawidłowej realizacji zadań w ramach projektu grantowego.

W przypadku, gdy LGD wnioskowała o wyprzedzające finansowanie operacji i zostało ono przyznane na podstawie umowy o przyznaniu pomocy na projekt grantowy, wypłata środków z tego tytułu następuje na wyodrębniony rachunek LGD, po zawarciu i przedstawieniu w ZW umów o powierzeniu grantu.

18

18

## Realizacja projektu grantowego (operacji) lub jego etapu obejmuje:

- zawarcie z grantobiorcami wybranymi do realizacji operacji, umów o powierzenie grantu;
- wykonanie zakresu rzeczowego operacji, zgodnie z zestawieniem rzeczowo- finansowym stanowiącym załącznik nr 1 do umowy;
- poniesienie przez Beneficjenta kosztów z tytułu udzielonych grantów, nie później niż do dnia złożenia wniosku o płatność, a gdy został wezwany do usunięcia braków w tym wniosku – nie później niż w terminie 14 dni od dnia doręczenia tego wezwania; z zastrzeżeniem zachowania terminów na zakończenie realizacji operacji i złożenie wniosku o płatność końcową wskazanych w § 8 ust. 1 pkt 4;
- udokumentowanie wykonania zakresu rzeczowego operacji zgodnie z zestawieniem rzeczowo - finansowym, stanowiącym załącznik nr 1 do umowy poprzez przedstawienie wykazu faktur lub dokumentów o równoważnej wartości dowodowej wraz z dokumentami potwierdzającymi płatność i przechowywanie dokumentów potwierdzających realizację operacji;
- osiągnięcie celu operacji oraz wskaźników jego realizacji określonych w ust. 3 – do dnia złożenia wniosku o płatność, o którym mowa w § 8 ust. 1 pkt 4.

19

19



Pomoc jest przyznawana na wniosek o jej przyznanie.



Wniosek o przyznanie pomocy składa się w terminie wskazanym w ogłoszeniu o naborze wniosków o przyznanie pomocy (z wyjątkiem projektów grantowych oraz operacji realizowanych przez LGD jako operacje własne).



nastąpić w terminie nie dłuższym niż niezbędny do należytego wyjaśnienia sprawy, w tym do przeprowadzenia kontroli administracyjnych i kontroli na miejscu oraz innych kontroli podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy



Pomoc jest przyznawana na podstawie umowy o przyznaniu pomocy zawieranej, pod rygorem nieważności, w formie pisemnej.

## Zasady ubiegania się o przyznanie pomocy.

20

20

## Postanowienia umowy o przyznaniu pomocy (art. 36 ust. 1 ustawy wrow)

- 1) oznaczenie jej przedmiotu i stron;
- 2) określenie warunków, terminu i miejsca realizacji operacji;
- 3) określenie celu operacji oraz wskaźników jego osiągnięcia;
- 4) określenie wysokości pomocy;
- 5) określenie warunków i terminów wypłaty środków finansowych z tytułu pomocy;
- 6) zobowiązanie do poddania się kontroli prowadzonej przez instytucję zarządzającą, agencję płatniczą, właściwy podmiot wdrażający, właściwą instytucję pośredniczącą, jednostkę certyfikującą, przedstawicieli Komisji Europejskiej oraz innych instytucji uprawnionych do przeprowadzenia kontroli;
- 7) określenie warunków rozwiązania umowy;
- 8) określenie warunków, wysokości i form stosowanych kar administracyjnych, o których mowa w art. 63 ust. 2 rozporządzenia nr 1306/2013;
- 9) określenie warunków i sposobu zwrotu środków finansowych z tytułu pomocy, w przypadku gdy pomoc jest nienależna.

21

21

## Pozostałe zobowiązania umowne (1)

- 1) Zapewnienia trwałości operacji zgodnie z art. 71 rozporządzenia nr 1303/2013, a w przypadku beneficjenta prowadzącego mikroprzedsiębiorstwo albo małe przedsiębiorstwo w rozumieniu przepisów rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu – zapewnienie trwałości operacji do dnia, w którym upłynie 3 lata od dnia wypłaty płatności końcowej;
- 2) spełniania warunków określonych w § 3 do dnia złożenia wniosku o płatność końcową;
- 3) osiągnięcia wskaźników realizacji celu operacji w określonym terminie;
- 4) niefinansowania kosztów kwalifikowalnych operacji z innych środków publicznych zgodnie z warunkami przyznania pomocy;
- 5) przechowywania dokumentów związanych z przyznaną pomocą do dnia, w którym upłynie 5 lat od dnia wypłaty płatności końcowej;

22

22

## Pozostałe zobowiązania umowne (2)

6) warunków i sposobu pozyskiwania od beneficjenta danych, które jest on obowiązany udostępnić na podstawie przepisów prawa, oraz warunków i sposobu pozyskiwania przez LGD od beneficjenta danych dotyczących realizacji operacji, niezbędnych do monitorowania wskaźników określonych w LSR;

7) uwzględniania wszystkich transakcji związanych z operacją w oddzielnym systemie rachunkowości albo wykorzystywania do ich identyfikacji odpowiedniego kodu rachunkowego, o których mowa w art. 66 ust. 1 lit. c ppkt i rozporządzenia nr 1305/2013;

8) poniesienia kosztów kwalifikowalnych, stanowiących podstawę wyliczenia przysługującej Beneficjentowi pomocy od dnia w którym została zawarta umowa, a w przypadku kosztów ogólnych od dnia 1 stycznia 2014 r. - w formie rozliczenia pieniężnego, a w przypadku transakcji której wartość, bez względu na liczbę wynikającej z niej płatności przekracza 1 tys. złotych – w formie rozliczenia bezgotówkowego;

23

23

## Pozostałe zobowiązania umowne (4)

W przypadku operacji w zakresie innym niż podejmowanie działalności gospodarczej środki finansowe z tytułu pomocy są wypłacane, jeżeli beneficjent:

1) zrealizował operację lub jej etap zgodnie z warunkami określonymi w rozporządzeniu i w umowie oraz w innych przepisach dotyczących inwestycji objętych operacją, w tym poniósł związane z tym koszty, nie później niż do dnia złożenia wniosku o płatność, a gdy został wezwany do usunięcia braków w tym wniosku zgodnie z § 31 ust. 1 lub 2 – nie później niż w terminie 14 dni od dnia doręczenia tego wezwania

2) zrealizował lub realizuje zobowiązania określone w umowie;

3) udokumentował zrealizowanie operacji lub jej etapu, w tym poniesienie kosztów kwalifikowalnych z tym związanych.

24

24

## Wybrane zobowiązania beneficjenta

Beneficjent jest zobowiązany do:

- 1) spełnienia warunków określonych w Programie, przepisach ustawy, rozporządzenia oraz realizacji operacji zgodnie z postanowieniami umowy, a w szczególności do:
  - a) poniesienia kosztów z tytułu udzielonych grantów od dnia, w którym została zawarta umowa - w formie rozliczenia bezgotówkowego;
  - b) niefinansowania kosztów z tytułu udzielonych grantów z innych środków publicznych;
- 2) wykonania czynności określonych w art. 36 ustawy w zakresie polityki spójności i w związku z art. 17 ust. 4 ustawy RLKS, obejmujących w szczególności:
  - a) realizację operacji zgodnie z założonym celem,
  - b) zawieranie z grantobiorcami umów o powierzenie grantu,
  - c) rozliczanie wydatków poniesionych przez grantobiorców,
  - d) monitorowanie realizacji zadań przez grantobiorców,
  - e) kontrolę realizacji zadań przez grantobiorców,
  - f) odzyskiwanie grantów w przypadku ich wykorzystania niezgodnie z celami operacji;

25

25

## Zobowiązania beneficjenta w trakcie realizacji operacji oraz przez okres 5 lat liczony od dnia wypłaty przez Agencję płatności końcowej

- a) umożliwienia przedstawicielom ZW i ARiMR dokonywania kontroli i wizyt w miejscu realizacji operacji,
- b) umożliwienia przedstawicielom ZW, ARiMR, MF, MRiRW, KE, ETO, organów kontroli skarbowej oraz innym podmiotom upoważnionym do takich czynności, dokonywania audytów i kontroli dokumentów związanych z realizacją operacji i wykonaniem obowiązków po zakończeniu realizacji operacji lub audytów i kontroli w miejscu realizacji operacji lub siedzibie Beneficjenta,
- c) obecności i uczestnictwa osoby upoważnionej przez Beneficjenta albo osoby reprezentującej Beneficjenta w trakcie wizyt, audytów lub kontroli, w terminie wyznaczonym przez upoważnione podmioty,
- d) niezwłocznego informowania ZW o planowanych albo zaistniałych zdarzeniach związanych ze zmianą sytuacji faktycznej lub prawnej Beneficjenta lub operacji w zakresie mogących mieć wpływ na realizację operacji zgodnie z postanowieniami umowy, wypłatę pomocy lub spełnienie wymagań określonych w Programie, przepisach ustawy i rozporządzenia lub umowie,
- e) dokumentowania zrealizowania operacji lub jej części oraz przechowywania całości dokumentacji związanej z przyznaną pomocą,
- f) udostępniania uprawnionym podmiotom informacji niezbędnych do monitorowania i ewaluacji Programu;

26

26

## Wybrane zobowiązania beneficjenta

### Zapewnienia iż grantobiorca:

- spełnia warunki określone w § 3 ust. 1 lub 4 rozporządzenia,
- nie wykonuje działalności gospodarczej, z zastrzeżeniem § 29 ust. 4 pkt 3 rozporządzenia,
- spełnia warunki określone w § 4 ust. 1 pkt 4 i 7 rozporządzenia,
- stosownie do zakresu zadania:
  - uzyska wymagane odrębnymi przepisami oraz postanowieniami umowy: opinie, zaświadczenia, uzgodnienia, pozwolenia lub decyzje związane z realizacją zadania;
  - zamontuje oraz uruchomi nabyte maszyny, urządzenia, infrastrukturę techniczną, w tym wyposażenie oraz wykorzysta zrealizowany zakres rzeczowy zadania do osiągnięcia celu, któremu służyła realizacja zadania, nie później niż do ostatniego uzupełnienia wniosku o płatność końcową, o którym mowa w § 7 ust. 3;

### Zapewnienia iż:

- a) koszty poniesione przez grantobiorców na zadania służące osiągnięciu celu operacji nie będą finansowane z innych środków publicznych;

27

27

## **Przygotowanie dokumentacji aplikacyjnej – wypełniania WoPP / WoPG oraz kompletowania wymaganych załączników**

28

*praca na wzorze WoPP / WoPG oraz wykazie załączników*

28



Wymogi związane z dokumentowaniem nacionalności kosztów – przykładowe oferty.



Wymogi związane z tworzeniem regulaminów konkursów.



Wymogi związane z tworzeniem programów wydarzeń.



Grupa docelowa odbiorców (potencjalni uczestnicy, liczba) oraz zasady uczestnictwa (ogólna dostępność, zasady rekrutacji, kryteria selekcji w przypadku ograniczonej dostępności)



Rodzaj materiałów związanych z przygotowaniem, promocją oraz realizacją, np.: zaproszenia, plakaty, ogłoszenia, reklamy, materiały szkoleniowe, prezentacje, regulamin konkursu lub zasady przyznawania nagród.



Niezbędne zaplecze techniczno-organizacyjne.



Prawo dysponowania wizerunkiem, znakami graficznymi i towarowymi Grantobiorców.

## Zagadnienia praktyczne